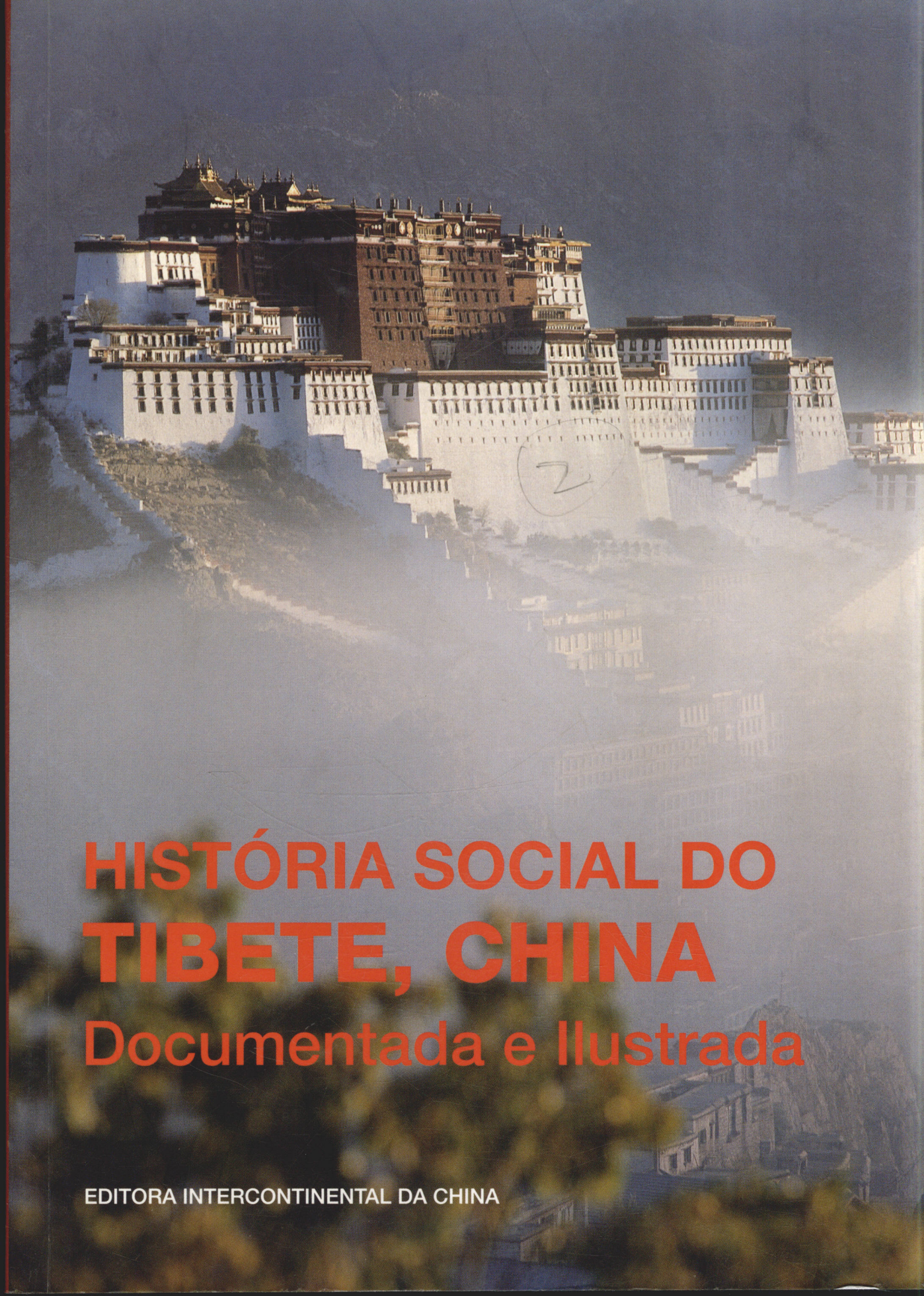

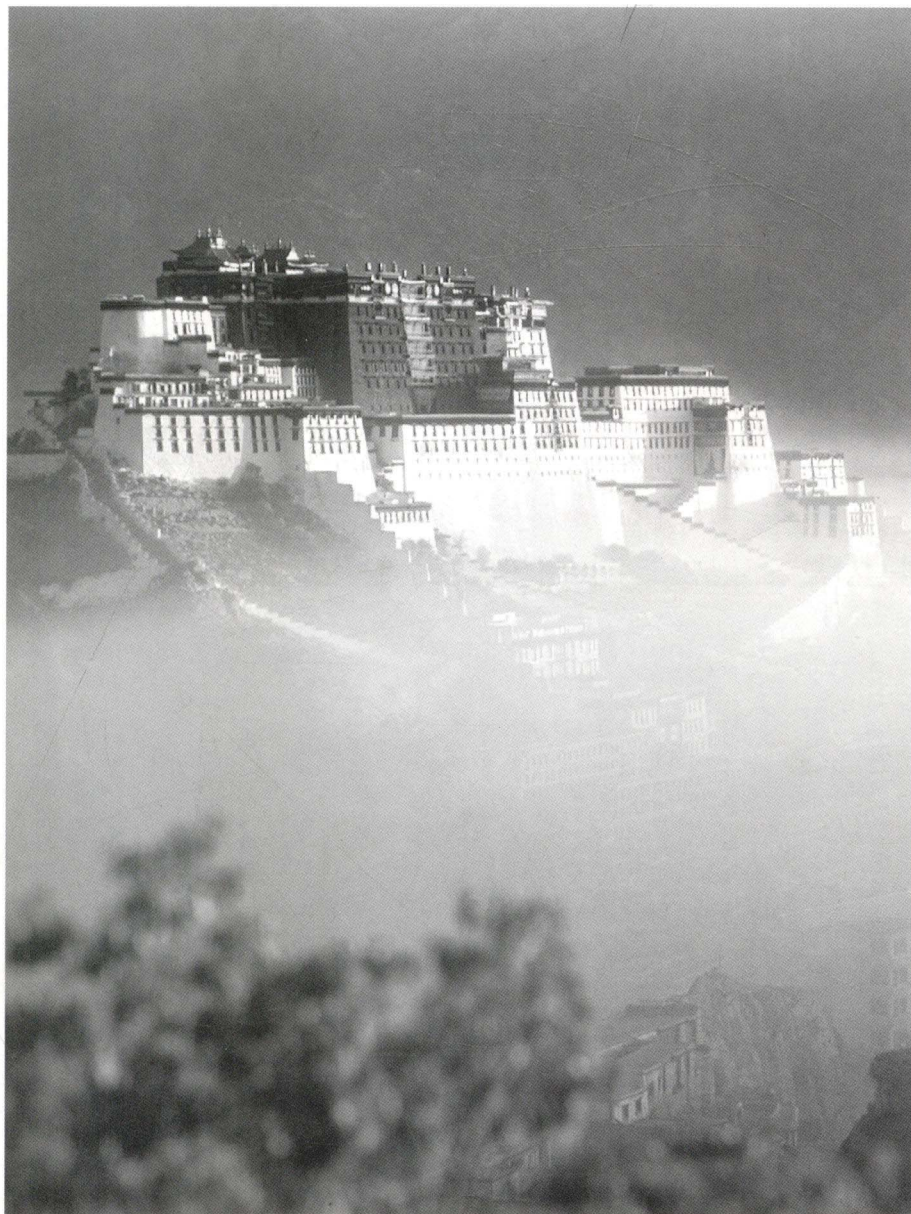
HISTÓRIA SOCIAL DO TIBETE, CHINA

Documentada e Ilustrada

EDITORA INTERCONTINENTAL DA CHINA

HISTÓRIA SOCIAL DO TIBETE, CHINA

Documentada e Ilustrada

EDITORA INTERCONTINENTAL DA CHINA

图书在版编目(CIP)数据

中国西藏社会历史资料 / 金晖主编. — 北京: 五洲
传播出版社, 2001.7
ISBN 7-80113-882-1

I. 中…

II. 金…

III. 西藏—地方史—史料—葡萄牙语

IV. K297.5

撰 文: 马鼎辉

责任编辑: 杨季明

葡文编辑: 蔚 玲

五洲传播出版社出版发行

(北京北三环中路 31 号 100088)

WWW.CICC.ORG.CN

787 × 1092 16 开 6 印张 16 千字 130 幅图

2001 年 7 月第一版 第一次印刷

ISBN 7-80113-882-1 / Z · 107

定价: 80.00 元

Mapa-Esboço da Região Autônoma do Tibete

ÍNDICE

HISTÓRIA SOCIAL DO TIBETE, CHINA Documentada e Ilustrada

Introdução

Primeira Parte

Tibete—Uma Parte Inseparável da China

- Do 7° ao 10° Séculos
- Na Dinastia Tang
- Relações íntimas entre o Tibete e a China Central 8
- No 13° Século
- Na Dinastia Yuan
- O Tibete Tornou-se uma Região Administrativa da China 13
- Do 14° ao 17° séculos
- Administração do Tibete pela Corte Imperial de Ming 20
- Do 17° ao 20° Séculos
- A Corte Imperial de Qing Melhorando a Administração do Tibete 25
- De 1912 a 1949
- O Governo Nacionalista Salvaguarda a Soberania da China no Tibete 36
- Em 1951
- Liberação Pacífica do Tibete 42

Segunda Parte

Sistema de Servidão Feudal no Tibete antes de 1959

- Uma Sociedade Baseada em um Regime que Combinava Poderes Políticos e Religiosos e Dividia as Pessoas em Três Camadas e Nove Classes 52
- Os Senhores Feudais Proprietários dos Meios de Produção 60
- Os Senhores Feudais Proprietários dos seus Servos 66
- O Peso Econômico dos Servos 70
- A Opressão dos Servos pelos Senhores Feudais 76
- A Vida Miserável dos Servos 86
- Algumas Estatísticas sobre a Servidão no Tibete 92

Conclusão 94

INTRODUÇÃO

Tibete, uma região da China, é bonita, misteriosa e encantadora, localizada no “teto do mundo”. Para ajudar amigos interessados pelo Tibete a entendê-lo melhor, nós escrevemos este livro tendo como base “Uma Exibição de Materiais da História Social do Tibete, China” patrocinada pelo Palácio Cultural das Nacionalidades. O livro ilustra brevemente a histórica relação entre o Tibete e as áreas centrais da China e a sociedade tibetana sob a servidão feudal antes de 1959. Nós esperamos que o livro possa resolver alguns dos problemas de interesse de nossos leitores.

PRIMEIRA PARTE

**TIBETE
—UMA PARTE
INSEPARÁVEL DA CHINA**

Do 7° ao 10° séculos

Na Dinastia Tang: Relações Íntimas entre o Tibete e a China Central

As relações amigáveis entre a nacionalidade tibetana e a nacionalidade Han nas principais áreas da China podem ser localizadas na antigüidade, como é comprovado por achados arqueológicos e documentos históricos em tibetano e chinês. No sétimo século, o rei do Tibete, Songtsen Gampo, unificou as tribos no planalto Qinghai-Tibete e estabeleceu a dinastia Tubo. O rei Songtsen Gampo casou-se com a princesa Wencheng da dinastia Tang no ano 641, depois disto, o imperador de Tang conferiu-lhe os títulos de “Genro Governador Imperial”, “Príncipe do Mar Ocidental” e “Prezado Príncipe”.

No ano 710, a princesa Jincheng da dinastia Tang também foi como noiva para o Tibete.

Entre 705 e 821, a corte de Tang e Tubo (Tibete) realizou oito conferências para garantir relações pacíficas entre os dois lados. A última produziu o que é conhecido na história como “aliança materna tio-sobrinho”. A declaração da aliança afirmou em parte: “O imperador de Tang e o rei do Tibete, como tio materno e sobrinho, se encontraram e concordaram em tornar-se aliados como um. Eles garantiram manter a união para sempre, de forma que poderá ser testemunhada e admirada por comunidades eclesiásticas e seculares e pelas gerações futuras”.

Com o desenvolvimento das relações políticas, cresceram as trocas econômicas e culturais entre as dinastias Tang e Tubo. Isto propiciou a fundação do mais recente estado unificado.

Relações matrimoniais entre a dinastia Tang e os governantes da dinastia Tubo

与诸藏庶共处时，我之行仪应如何。”
如此挥泪而作叩禀。帝父亦以爱怜温语慰之曰：

“如我眼目汝娇妻，
胜境神灵有如是。
四朝犹若玉曼达^[387]，
清凉美如无量宫。
出产五谷并众宝，
如是希有妙处也，
主赞普神所作，
至为精明慈悲王，
黎民富庶受用丰，
智明兼备苦菩萨，
爱女祝福所凭依，
施主帝释天所造，
毗首羯磨为工匠，
如是无比如来像，
佛说迦延等受^[359]。
舍此如舍寡人亲，
诸神府库财帛藏，
仍以赐赏我娇妻，
经史典籍三百六，
以此赏赐我娇妻。
与及饮料配立方，
以此赏赐我娇妻，
并绣袈裟宝篆文，
汉地古铜镜^[361]三百，
以此赏赐我娇妻。
高超能令人称羨，
以此赏赐我娇妻。
四方、五诊、四论医典，
六区医师皆赐汝。
一世温暖綈绁罗，
凡二万匹赐与汝。
善承人意诸女伴，
呼啼，难思分离女，
为欲化度害罪人，
识见宜广行谨慎，
言语温和性善良，
知惭愧行合矩。”

所谓吐舌有雪地，
雪山天然宝塔形，
奇异金花开遍处，
四江横流木葱茏，
牲畜遍野草如酥^[358]。
诸宝庄严为王宫。
真实大悲圣观音，
除十恶业修十善，
功德无边天帝子，
如此胜地汝此行，
有我所供本师像，
其质乃由十宝成，
永承如来赐光开。
见、闻、念、触咸印诸，
利乐源泉觉悟阿^[360]，
仍以赏赐我娇妻，
众宝多宝圣难舍，
告身文书金玉制，
还有种种金玉饰，
诸神食物烹调法，
玉片鞍翼黄金鞍，
八脚子马织锦格，
赐女能使王惊奇，
能示休咎命运镜，
工巧技艺造术造，
如此工艺六十法，
四百又四医方药，
其具各色作服饰，
身材妙净可意儿，
二十五名侍女，
殷切教诲切记取，
汝之行仪如是，
对内外事须明敏，
恭敬赞普爱国民，

Esta figura foi reproduzida do livro da história tibetana *Registro da Linhagem Real do Tibete*. Ela mostra o imperador Tai Zong da dinastia Tang dando uma imagem de Shakyamuni, jóias, uma escritura budista, estantes de livros e trabalhos clássicos em 360 volumes para a princesa Wencheng como dote. Depois de casados, a princesa Wencheng e o rei Songtsen Gampo enviaram grupos de jovens das famílias nobres de Tubo para Chang¹an, capital da dinastia Tang, para estudar cultura chinesa.

O rei Songtsen Gampo, fundador da dinastia Tubo, mandou enviados para a capital de Tang, a cidade de Chang'an, à procura do estabelecimento de relações matrimoniais. Em 641, a princesa Wencheng foi como noiva para Tubo. Desde então, as relações íntimas ocorreram entre as dinastias Tang e Tubo. A *Audiência*, um quadro pintado por Yan Liben da dinastia Tang mostra o imperador Taizong da dinastia Tang dando uma audiência a Gar Tontsen, um enviado mandado pelo rei Songtsen Gampo para pedir a mão da princesa de Tang em casamento. (Figura pág. -8)

詔書遣監軍王師帥唐休復爲經略通討擊使平兵擊之虜以鐵衣裹輦傳二石衛田所製城戎之九微置砲環表建鐵柱於墀地以勒功中丞張元亨還具管使役言報來詔主上且習聞者臣等因奏乞以中國當信然帝未許明大計明年益發更遣使者納貢租物可數又遣使執請命帝以統王千禮安金鼓城公主妻之吐蕃始遣貢賀正詔主將軍楊矩持節迎降賜別號賞雜伎之士悉給食邑恩賜諸王並大將軍各封郡縣爲親王皆授職以民職歷一年改賜爲普城外驛日馳馬而後隨官邸厚餼詔請自築城以居拜乾州都督爲塞外雄飛之九曲者水甘谷良苗牧近河西九曲爲一國益添養雄飛之苑乞宗開二年其相甘達延乞宗車帳自請就盟文定境於河漢西左設騎常待解除服器至今猶法尊敬書命總統神龍能語性此世亦不道向致敬御史名長繼載獻

A princesa Jincheng foi como noiva para Tubo em 710. Ela se esforçou para introduzir a cultura de Tang a Tubo. De acordo com a *Nova História da Dinastia Tang*, “o rei de Tubo mandou enviados para dar as boas vindas à princesa Jincheng. O imperador deu para a princesa dezenas de centenas de peças de seda, pano, músicos, acrobatas, todos os tipos de artesanatos, e uma banda de músicos de Qiuci”.

De acordo com a *Velha História da Dinastia Tang*, “depois de chegar ao Tibete, a princesa Jincheng despachou enviados especiais para a corte de Tang para copiar cada um dos seguintes livros: *Livros de Poesias* (versão de Mao Heng), *Livro dos Rituais*, *Zuo Zhuan* (o comentário famoso feito por Zuo Qiuming nos *Anais da Primavera e do Outono*), e *Trabalhos Seleccionados* (uma famosa seleção notória por conter ensaios de estilos elegantes, que datam dos primeiros séculos d. C.)”.

聘仍於赤松各登分界之碑刻以明不相侵越吐蕃使云公主
請毛詩禮記左傳文選各一部刻於祕書寫真之正字千依
上疏請曰臣聞戎夷之國也經籍之典也戎之生乎不可以
無備官有恒制不可以假人傳曰禽不謀夏夷不亂華所以格其
非心在乎有備無患蓋東平王入朝求史記諸子漢帝不與蓋以
史記多兵謀諸子雜說術方以東平王之盛威而不欲示征戰之
書今西戎國之寇讐豈可貽經典之事且臣聞於蒞之性懼果
大徵信於銳善學不違若達於書必能知深淺於詩則知武夫有
師王之試深於禮則知月令有興廢之兵深於傳則知用師多詭
詐之計深於文則知往來有書檄之制何異借寇兵而資盜糧也
臣聞魯東周禮鑿不加兵兵喪乘車楚奔命一以守典存國一
以喪法危邦可取鑒也且公主下嫁臣遠適異國合舉喪禮返

Oito conferências entre Tang e Tubo para garantir relações pacíficas

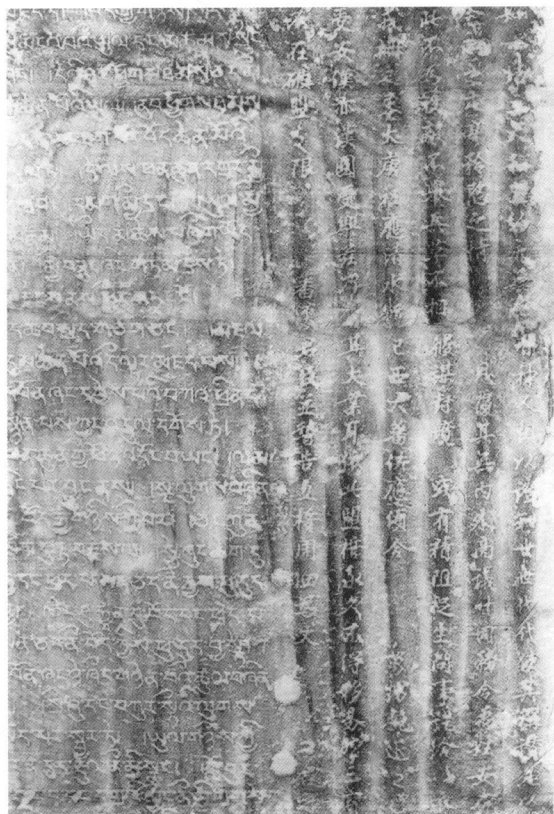

Em 821, o rei de Tubo mandou um enviado para pedir uma aliança com a corte de Tang. A oitava aliança entre Tang e Tubo foi concluída em Lhasa em 822. Liu Yuanding, ministro da corte de Tang, e o rei de Tubo

concluíram a aliança e fizeram seus solenes juramentos. O Monumento da Aliança Tio-Sobrinho foi construído em 823.

O texto no Monumento da Aliança Tio-Sobrinho conta a história da aliança matrimonial entre Tang e Tubo e declara a determinação deles de “manter a amizade perpétua entre o tio e o sobrinho”. “O imperador de Tang e o rei do Tibete, como tio materno e sobrinho, se encontraram e concordaram em tornar-se aliados como um. Eles garantiram manter a união para sempre, de forma que poderá ser testemunhada e admirada por comunidades eclesiásticas e seculares e pelas gerações futuras”.

A figura mostra o texto gravado no lado leste do monumento de pedra.

A figura mostra o texto gravado no lado oeste do monumento de pedra.

大蕃神聖贊普可黎可足德贊與大唐文武孝德皇帝，商議社稷如一，（舅甥）二主，結立大和盟約，永無沱替，是以盟會節目，題之于碑也。

神聖贊普鸞提悉補野，化身下界，來主人間，為吐蕃大王。于雪山（高聳）之中央，大河奔流之源头，高原（淨土），自天神而為人主，德澤流被，建成萬世不朽之基業，創立至善之文法，睿智鴻被，政事清明。聖神贊普，深諳策略，外敵調伏，開疆拓土，強盛莫比。自此“雍中”護持之王以後，南方之門

（域）、天竺，西方之（大食），北方之突厥、涅牟（？）諸君長，莫不臣服聖神贊普，爭相朝貢，俯首听命。東方有國曰唐，地極大海日出之處，與路（喻）、泥婆羅諸國迥異，教化德深，足與吐蕃并稱。始初李氏建國之二十三年，王統一傳，聖神贊普奔蘇农贊與唐主太宗文武皇帝，叶同社稷如一家，于貞觀朝，迎娶文成公主為贊普王妃；嗣后，聖神贊普奔達魯贊又與唐主三郎開元聖文德皇帝，叶同社稷如一家，重申姻好，于景龍朝，复迎娶金城公主為贊普王妃，結成甥舅親誼。中間边將开衅，弃好寻仇，兵争不已。当此忧危之际，仍于欢好之念，终未断绝，以彼此近邻而又素相亲厚，重寻甥舅之盟。父王聖神贊普奔德松贊陛下，睿智天成，教兴政举，普施鸿恩，泽被内外，遍及八荒。四方君长，率尔来享，唐国宜属近亲，地接比邻，甥舅协和，叶同社稷如一，唐主神聖文武皇帝，结立大和盟约，旧恨消泯，再续新誼。此后，贊普甥传位一代，唐主舅又传三叶，嫌怨未生，欢好不绝，书翰通传，珍宝馈赠，络绎于途，然未遑结立大和盟约也。夫甥舅亲誼，协和如一，扫彼旧怨，弃其嫌隙，喜兵革之不作，惟亲好之是崇。我聖神贊普可黎可足德贊陛下，圣明睿哲，天神化现，恩施内外，威震四方，基业宏猷，政令必行。乃与唐主文武孝德皇帝舅甥叶同社稷如一，结立大和盟约于唐京师西方之王会寺（？）前，时大蕃彝泰七年，大唐长庆元年，即阴铁牛年（辛丑）孟冬之月（十月）十日，登坛陟降，大唐主盟。候盟于吐蕃遐些东方之哲堆园，时大蕃彝泰八年，大唐长庆二年，即阳水虎年（壬寅）仲夏之月（五月）六日，登坛陟降，大蕃主盟。其立石于此为大蕃彝泰九年，大唐长庆三年，即阴水兔年（癸卯）仲春之月（二月）十四日事也。树碑之日，唐使太仆寺少卿杜毅……等参与告成之礼，同一盟文之碑树于（唐之京师）。

（译自《唐蕃会盟碑》东侧纪会盟文藏文，参照王忠：《新唐书吐蕃传笺证》译文。）

Troca de emissários entre Tang e Tubo

冊府元龜

卷九八〇

外臣部

通好

一一五一五

三月命宰臣於中書與吐蕃使議事 七月以京兆府功曹李洵為殿中侍御史充入蕃副使 八年正月命內侍李重曼充渤海冊立宣慰使 十一月黔中奏昆明夷請歸其先侵牂牁之地 十一年二月授渤海使國信以歸 五月命中使二人送迴鶻使歸國 十一月以宗正卿李誠兼御史中丞充入迴鶻使 十二年四月吐蕃以贊普卒來告已未以右衛將軍烏重現兼御史中丞充弔贈吐蕃贊普使 冊府元龜 外臣部 卷之九百八十 十六	其概 元二十餘年竟不屈節因歿於蕃中至是請和故歸 漢衛之從事泌渾瑊之從事貞元初吐蕃背盟所陷 泌之軀及叔矩男武延等一十三人叔矩會盟使崔 五年五月吐蕃遣使論思頰熱來朝并歸鄭叔矩路 七月吐蕃遣使來和好 使 元和四年正月命宦官元政往渤海充弔祭冊立 使卿兼御史中丞持節充冊立迴紇使其月以衛尉 史卿侯切平兼御史中丞充入吐蕃告冊立等使	魚袋太子中舍人吳暈為丹王府長史兼侍御史為 鴻臚少卿攝御史中丞持節充入吐蕃使仍賜紫金 七月以陝州大都督府左司馬兼通事舍人李錡為 階還半禮 六月宰相與吐蕃使語中書令聽蕃使拜階下宰相 冊府元龜 外臣部 卷之九百八十 十五	之副 七年正月癸未以鴻臚卿張茂宣充入迴鶻使通事 舍人張賈副焉 二月吐蕃遣使節度論訥都宰相肉綺心兒以書還 鳳翔節度使李惟蘭惟蘭奏獻之
---	---	---	--

Em um período de 213 anos que começou em 634 e durou até 846, havia contatos amigáveis frequentes entre Tang e Tubo, ao todo, 191 enviados foram mandados ou vieram de Tubo.

A figura mostra um registro de *Ce Fu Yuan Gui* (um

livro clássico de história) sobre o imperador Muzong da dinastia Tang, chamando o enviado de Tubo para uma conversa e enviando Gao Pingdou para uma missão a Tubo.

No 13º século

Na Dinastia Yuan: O Tibete Tornou-se uma Região Administrativa da China.

No século 13, Temujin (Genghis Khan), que teve sucesso dominando outras tribos independentes e outras forças locais, fundou o Canato Mongol. Em 1247, Sakya Pandita, o chefe da seita budista Sakya no Tibete, e seu sobrinho Phagpa, conferiram com o príncipe mongol, Godan, neto de Genghis Khan, em Liangzhou (atual Wuwei da província de Gansu) sobre problemas relativos ao Tibete, dando sua submissão ao Canato Mongol. No seu acesso ao trono em 1260, Kublai Khan concedeu para Phagpa o título de “Tutor de Estado” assim como um selo de jade simbolizando o poder político-religioso sobre o Tibete com o qual Phagpa foi confiado. Isto iniciou a combinação de autoridade temporal e espiritual no regime local do Tibete. Em 1271, Kublai Khan nomeou seu estado de Dinastia Yuan. Em 1279,

ele unificou todo o território chinês. Foi então que o Tibete se tornou uma região administrativa sob a jurisdição direta do governo central da China.

A dinastia Yuan estabeleceu o Xuan Zheng Yuan (Comissão para Negócios Budistas e Tibetanos) no seu governo central para dirigir os negócios budistas por toda a China, incluindo os negócios civis e militares do Tibete. Também montou os Escritórios dos Comissários de Pacificação no Tibete. Ü-Tsang foi dividida administrativamente em três regiões com treze wan-hu (significando 10000 casas). A nomeação de oficiais tinha de ser aprovada pela corte de Yuan. A corte de Yuan realizou censos, impôs taxas e cobrança de impostos e construiu postos de arrecadação e mercados monopolísticos na região do Tibete.

**O Tibete garantiu submissão
à dinastia Yuan.**

O líder religioso do Tibete, Sakya Pandita, teve uma conversa com Godan, neto de Genghis Khan, em Liangzhou em 1247. No mesmo ano, Sakya Pandita mandou uma carta para todos os líderes eclesidásticos e seculares em Ü-Tsang e Ngari, dizendo: “As tropas do rei mongol são inúmerveis, todas as pessoas do mundo têm garantido submissão a ele. Ele irá compartilhar infortúnio e bem-estar com quem o apoiar, mas ele não irá considerar como seus súditos aqueles que publicamente concordarem mas secretamente se opuserem a ele, e ele irá extingui-los no fim. . .” Ele também falou sobre o sistema administrativo que o império mongol projetou para o Tibete.

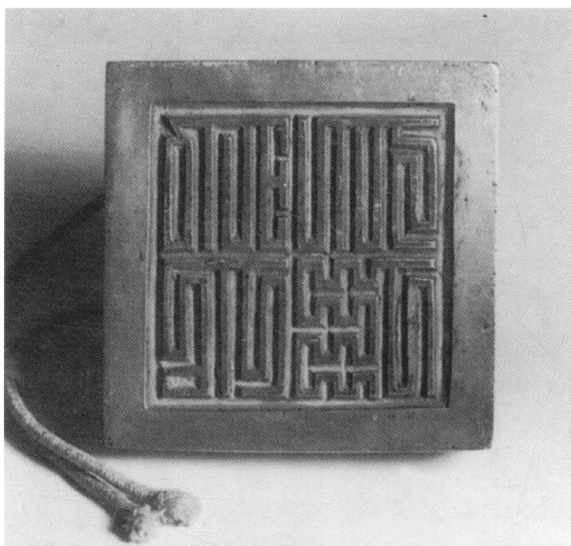
Esta é a carta de Sakya Pandita, o texto completo da carta original está nas *Prescrições Lineares de Sakya*.

[illegible]

ཁོང་གི་མངའ་རིས་སུ་འདུག་ཕྱིན་པའི་བསམ་པ་ཅིག་འདུག། ཁོང་རང་དང་།
 མཐུན་པ་ཚོ་སྤྱིད་སྤྱུག་ཁོང་རང་དང་འཇམ་པར་བྱེད། ཁོང་ལ་ཞེ་གག་པས་གང་
 ཟེར་ལ་མ་ཉན་ན་ངོ་བཞུས་པ་ཡིན་ཟེར་བའི་མིང་གིས་མི་ཚག་པ། ཉིད་བཞུག་
 པར་བྱེད་པ་ཅིག་འདུག། ལྷ་ཀྱང་གྱི་ཚུལ་ཁམས་འདི་ཡང་མ་བཞུག་པར་གོང་དུ་
 ཡན། མི་ནོར་རྒྱུས་ཁོང་གིས་སྒྲུབ་པ་ནས། ཡིག་མཁན། རྩོམ་གཏུང་ལ། བྱ་
 དགའ་ཐམས་ཅད་ཁོང་གིས་བྱེད། ཟུ། མི་ཉལ་སྐག་པོ་ལ་སྐགས་པ་མ་བཞུག་
 གོང་དུ་རྩོམ་འདྲ་བ་དང་ཡོང་ཅི་ཟེར་མ་ཉན་བས་བཞུག་པའི་རྩིང་ལ་འབྱོ་ས་མ་……
 རྩྭ་ནས་ངོ་བཞུ་དགྲོས་བྱུང་། རོད་ཀྱང་དེ་རྩིང་ཅི་ཟེར་ཉན་པས་དེ་ལྟ་ཐང་ཐང་
 ས་ས་ན་བྱ་དགའ་རྩོམ་གཏུང་། དམག་དཔོན། ཡིག་མཁན་ལ་སྐགས་པ་ཁོང་རང་
 གི་མི་ཚན་དེ་བཞོས་པ་མང་། རོ་སྐོལ་མི་ལྷེ་འདུལ་བྱུང་བས་བསམ་སྡེ་ཚགས་ཀྱི་
 སྒྲོ་ནས་ཕྱིས་པས་ཐར་དུ་རེ། ཐག་རིང་བས་མེ་ཡོང་དུ་རེ། འཐབ་ཐབ་དུ་རེ་
 དས། གཞི་སྡེ་ཚོ་ལ་གསུམ་བུས་པས་བཞུག་ཀྱང་བཞུག་ ཐ་ཐང་སྐོ་སྐོ་ནས་ངོ་
 བཞུས་པའི་ཚོ་མང་། བོད་འདུལ་བྱུང་བའི་སྐོབ་སུམ་གྱིས་བྱན་དང་གཡོག་གི་བྱེ་
 བྲག་མ་གཏོགས་པ། དཔོན་པོར་བཞོས་པ་བཟུ་ལ་རེ་འཁྱུར་ཅམ་མས་མ་མོང་།
 བོད་ངོ་བཞུས་པ་མང་ཡང་འདབ་རྩོམ་ཉུང་བའི་སྐོབ་སུམ་གྱིས་མི་ཚན་ཚོ་རྩིང་ནས་
 མ་མག་བའི་གདན་ཅིག་གདང་། བ་ལོང་ལྷ་སྐོལ་གའ་ལ་སྤྱོད་དུ་དམག་ཁོང་ལ་
 མེད། རས་མི་རི་ཁྱིད་ནས་ངོ་བཞུས། འདིར་སྤྱོད་དུ་ངོ་བཞུ་ལེགས་པས། སྤྱོད་
 མའང་རིས། དབུས་གཙང་བར་རྒྱམས་ངོ་བཞུས། མི་རི་ཐང་ཐང་ཚོ་ཡང་ངོ་བཞུ་
 པར་ཡོད་བུས་པས། ད་བར་ལ་དམག་མ་སྐང་བ་དེས་ཡན་པ་ཡིན་ནི། སྤྱོད་ཀྱི་
 མི་རྒྱུས་དེ་ཚོ་མི་ཤེས་དྲི་མཆིས། དེ་སྐབས་སུ་འདི་ན་མར་ངོ་བཞུས་པ་ཡིན་
 ཀྱང་འདབ་རྩོམ་ལེགས་པ་མ་བྱས་པ་དང་། སྤོ་མ་གཏོད་པ་ཀྱུན་ལ་དམག་བཟུབ་
 རས་མི་རྩོམ་ཐམས་ཅད་གཏོར་བ་དེ་ཁྱེད་རྒྱམས་ཀྱིས་ཐོས་དྲི་མཆིས། དམག་
 བཟུབ་པ་དེ་ཚོ་ཡལ་བཅུན། མི་དབང། དམག་མང་། ཞི་ཆ་ས་ཞིང་མདའ་

མཉམ་པ་རྒྱམས་ཀྱི་སྤྱུ་དྲེ་རི་བྱས་པ་ས་རྒྱག་འདུག མི་རྒྱམས་ཀྱི་བསམ་པ་ལ།
 རྩར་ཁོ་རང་ཁྱེ་ལག་དང་དམག་ཁྲལ་རྒྱང་། གཞན་ཚོ་ལྟ་ལག་དང་དམག་ཁྲལ་
 ཆེ་བསམ་སྟེ། གཞན་ཚོ་བས་རྩར་རང་ཁྱེ་ལག་དང་དམག་ཁྲལ་ཆེ། དེ་དང་སྐྱར་
 རྩ་གཞན་ཚོ་རྒྱང་བར་གདའ། དེ་དྲེ་ཡང་ཅི་ཟེར་གྱི་དགལ་ཉན་ན་ཁྱིད་རྒྱམས་
 ཀྱི་ཡུལ། མ་སྟོགས་ཀྱི་མི་ཤེ། མ་མཆི་དཔོན་གང་ཡོད་པ་དེ་དཔོན་དྲེ་རྒྱམས་
 མ་སྐྱེ་བའི་གསེར་ཡིག་པ་དང་དདལ་ཡིག་པ་བས་ལ། རིང་གྱི་དང་ཁ་ཆེ་འདི་
 དཔོན་མ་འཕད་པ་ཡིན་ཟེར་བའི་རྩོད་ཀྱིས་ལ་ཡར་འཕྱོར་འཕྱིའི་བར་ཆེན་
 པ་ཤོ་ཆོད་པ་རྒྱད། དེ་རྩས་དཔོན་གྱི་མིང་། མི་ཤེའི་གང་མ། འདབ་རྩར་གྱི་
 ཆད་ཡི་གེ་ལེགས་པོ་གཟམ་གྱིས་ལ། གཅིག་རིང་ལ་བསྐར། གཅིག་མ་སྐར་ཞོག
 གཅིག་རང་རང་གི་དཔོན་གྱིས་བསྐར། ཡང་རི་བཏུས་པ་འདི་ཡིན། མ་བཏུས་
 པ་འདི་ཡིན་ཟེར་བའི་མ་རིས་ལེགས་པོ་གྱིས། གན་མ་ཕྱེད་ན་རི་མ་བཏུས་པའི་
 རྩར་ལ་བཏུས་པ་ཚོ་ཡང་བསྐྱེད་དགས་ཡོད། མ་སྐྱེ་བའི་གསེར་ཡིག་པས་ཡུལ་
 གང་ཡིན་པའི་དཔོན་དང་ཁྱོས་གྱིས་ལ། སེམས་ཅན་ལ་ཡང་མན་པར་གྱིས་ལ་
 རང་ཆོད་དབང་ཆེ་མ་ཤུད། ཡུལ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་མ་སྐྱེ་བའི་གསེར་ཡིག་པ་དང་
 ཁྱོས་མ་བྱས་པར་རང་ཆོད་མ་ཤུད། ཁྱོས་མ་བྱས་པར་རང་ཆོད་ཤུད་པ་ཁྱིམས་ལ་
 མེད། ཉམས་པ་ལ་ཐུག་ན་འདི་ན་ལྷ་དང་གྲུ། དེར་ཐམས་ཅད་རྒྱ་མཐུན་པར་
 གྱིས། རྩར་གྱི་ཁྱིམས་ལུགས་བྱས་ན་ལེགས་པོ་འོང་། གསེར་ཡིག་པ་བསྐྱེ་ལ་
 དང་ལུགས་རྟོག་ལེགས་པོར་གྱིས། འདི་ཡང་གསེར་ཡིག་པ་ཡོང་བ་ཀྱང་ལ་
 གཞན་འདི་བའི་རྩོད་ལ་མ་ཤོས་སམ་འཐབ་བམ། གསེར་ཡིག་པ་ཚོ་ཉར་ལེགས་
 པོར་བྱས་སམ། ལྟ་ལག་བྱུང་བམ། རི་བཏུས་པ་རྒྱམས་བཟུན་རྒྱམས་བྱས་པ་དེ་ཚོ་
 རྩན་ལ་འདི་བར་འདུག གསེར་ཡིག་པ་དེ་མ་མཐུས་ན་གནོད་སྤུབ་པའི་གཏམ་
 གཏོང་བར་ངེས། མག་ན་ཡན་ཐོགས་རྩས་པ་ཅིག་གདའ། གསེར་ཡིག་པའི་དག་
 ལ་མ་ཉན་ན་བྱས་ཀྱང་དྲུག་འབར་མཛོང་། འདིར་མི་གང་དྲག་པ་དང་འདབ་རྩར་

བྱི་ནས་འོང་བ་ཚེ་བཟང་པོར་གྲོད་པར་གྲངས། རང་ཅེ་ཚེ་ཡང་བཟང་པོ་བྱ་
 གྱུ་མ་པའི་བསམ་པ་ཡོད་ན་འདྲི་དང་གི་དཔོན་པོ་ཀྱན་འདབ་ནོར་བཟང་པོ་བཟུང་
 ལ་ས་སྤྱི་པའི་མི་དང་འཕྲོགས་ལ་བྱོན། འདབ་ནོར་འདྲི་ཅམ་ཅིག་འདབ་ཟེར་
 བའི་གྲོས་གྱིས། འདྲི་རངས་ཀྱང་གྲོས་བྱེད། དྱི་ནས་རང་ལུལ་འོངས་ནས་རང་
 གཞན་གྲམས་ཅད་ལ་ལན་པར་འོང་། སྤྱི་རངས་ཀྱང་ན་ནིང་ནས་མི་བདང་ནས་
 འདྲི་ལྟར་བྱས་ན་ལེགས་བྱས་ནས་གྲོས་བསྟན་པ། བྱིད་རང་ནས་ས་ཀྱིས་ཀྱང་དྲི་
 བཞིན་བྱེད་པའི་རིགས་སྤྱི་མཉམ་པ་འདུག བཞན་པའི་ཁྱེས་ལ་བྱིད་ན་ཚེ་ཅི་
 ཟེར་ཉན་པ་ཅིག་འདྲིད་པ་མིན་ནམ། ཅི་ཟེར་པ་མིན་ཡང་མ་གོ་གྱིས་ས་སྤྱི་པ་
 རྩར་གསལ་བྱ་སྤོ་རང་པ་མིན་དྱི་དྲིང་ལ་མ་ལན་ཟེར་བ་དྲི་མི་གཏུང་པར་བྱ། འཇམ་
 བདག་པམས་གཞན་གཅེས་པའི་བསམ་པ་བྱས་ནས་འོང་སྤང་སྤྱོད་པ་བསམས་ཅད་ལ་...
 ལུང་པའི་བྱིར་དྲི་རྩར་གསལ་བྱ་སྤོ་རང་པ་མིན་དྱི། རས་ཅི་ཟེར་ལ་ཉན་ན་ལན་པར་
 འདུག བྱིད་ནས་ས་ཀྱིས་འདྲིའི་སྤང་ཚུལ་མ་མཐོང་། མོས་པ་རྣམས་ལ་མིང་ཆེས་
 པ་ཤིན་དུ་དཀའ། དེའི་སྤྱོད་པའི་སྤྱིས་དྲི་དྲུང་བརྒྱབ་པར་འོང་སྤྱུ་སྟེ། བདེ་པའི་
 འཕྲོ་ལ་མྱོ་དྲུང་འདྲིས་མནན་པ་ལྟ་བུའི་འཕྲི་བ་གནོད་ཅིག་བྱུང་ནས་དབུས་...
 ལུང་པའི་བྱི་ཚ་དང་མི་ལ་སྟོགས་པ་རྩར་གསལ་བྱ་སྤོ་རང་པའི་དོགས། དེད་ནི་
 ལེགས་ཉེས་ཅི་བྱུང་ཡང་ང་ལ་འཁྱོད་པ་མེད། གླམ་དགོན་མཆོག་གི་བྱིན་རླབས་
 དང་བཀའ་དྲིན་གྱིས་དྲི་དྲུང་ལེགས་པོ་འོང་བའང་མིད། བྱིད་རང་རྣམས་ཀྱང་
 དགོན་མཆོག་ལ་གསོལ་བ་ཐོབ། རྒྱལ་པོས་དེད་ལ་སྤྱོད་དང་ཡང་མི་འདྲུ་པའི་
 ཐུགས་ལ་བདགས། དེའི་སྤྱོད་པའི་སྤྱིས་བྱ་བོད། ལུ་ལུར། མི་ཉག་ལ་སྟོགས་པའི་
 དགི་བཤེས་མི་ཆོད། ལུལ་མི་གཅིག་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ངོ་མཚར་ཆེ་སྤྱུ་ནས་
 ཆོས་ཉན་པ་དང་བྱས་པ་ཆེ་བ་འདུག དེད་འདྲིར་འོང་བ་རྣམས་ལ་རྩར་གྱིས་ཅི་
 འདྲི་བྱེད་སྤྱུ་པའི་དོགས་པ་མི་དགོས། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐུགས་ལ་བདགས་ནས་
 བཟང་པོར་ཡོད་པས། དེད་ཀྱི་ཐུགས་ནས་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་བདེ་བར་བཞུགས་པས་

O selo do Príncipe Palen. Chakna Dorje acompanhou Sakya Pandita até Liangzhou em 1247 e depois ficou por lá. Kublai Khan concedeu a ele o título de “Príncipe Palen”, deu-lhe um brasão de ouro de autoridade e casou a princesa Mekhadun com ele. Ele foi o primeiro tibetano a receber o título de “Príncipe”.

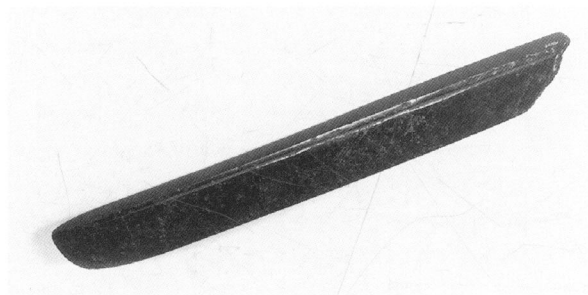
ཀྱིས་འདུག་ན་ར་ལ་གསེར་། དུལ་། སྒང་པོ་ཆེན་མཆོང་། ལྷ་ཉིག་དག་པོ་
 ཆེ་བ་ མཆལ་ བཅོད་། ཅུང་། གི་ལང་། ལྷག་གཞིག་ཀྱང་གཞུམ་ གསལ་
 བོད་སྐུམ་ དབུས་སྤྲུག་བཟང་པོ། འདི་ན་དེ་ཆོད་གཤེད་བར་འདུག་ ལྷི་རྩ་
 ལ་འདྲིར་གཉིག་ས་ཆུང་ཡང་རང་རང་གི་ཕུལ་ན་གང་བཟང་གི་རྩ་རྩམ་འོང་……
 བས་ཆག་པ་ཡིན། ཀལེར་ཡོད་ན་གང་འདོད་འོང་བར་འདུག་པས་དགོངས་
 མཛོད། སངས་རྒྱལ་གྱི་བསྟན་པ་བྱོགས་མཐའ་དག་ཀྱི་རྒྱལ་པར་ལྷུ་ཅིག་ མཛོད་
 ལོ་ཞེས་ཞེས་པའི་གསུང་ཤོག་གནང་བ་དབུས་གཅང་གི་ལྷ་བློ་མོད་ལྷིན་བདག་……
 དང་བཅས་པ་སོགས་ལྷེ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཛོད་པས་མ་ཆོས་དགའ་མག་ཡི་……
 རང་ཞིང་ཡིད་སྤྲོ་བ་མཆོག་ཀྱི་ཐོབ་པར་མཛོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟེ་པའི་སྐུ་མ་
 ཅོད་པའི་དུས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གཉིས་པ་དེ་དགུང་པོ་བདུན་ ཅུའི་བར་དུ་……
 རྒྱལ་པོའི་བསྟན་པ་བང་། སེམས་ཅན་དཔག་ཀྱི་མེད་པ་མིན་ཅིང་ལྟོལ་བར་
 མཛོད་ནས། མཐར་གཟུགས་ཀྱི་སྐུའི་བཞོད་པ་ཇི་ལྟར་བསྟེ་པའི་ཚུལ་སྤོབ་དཔོན་
 བེ་ཇི་པའི་གསུང་ལྟར་བཛོད་ན། ལྷགས་མོ་ལག་གི་དུས་སུ་གཞན་དོན་ལ་བཞུད་
 པའི་དུས་སུ་བ་སྐར་གྱི་སྐར་བ་ལ་ལྷུ་མེད་པོ་ལོར་བཞུད་ཀྱང་། བ་སྐར་གྱི་ཆེས་
 བཞུད་ཀྱི་ཉིན་པར་ས་གཡོས་ཆེན་པོ་ལྷུང་། བདག་པོ་ཇི་ལྷེ་ཇི་ལྷེ་སྐུ་མཆན་ལྷུས་
 པས། རྒྱལ་པོའི་སྐས་སུ་ལྷུང་བ་ཆེན་པོ་རྩམས་གཞན་དོན་ལ་འཕྲོ་པའི་ལྷུ་མེད།
 ལུ་ཅག་ཀྱང་དེའི་ཇི་ལྷེ་སུ་འཇུག་པ་འདྲ་གསུངས། ཉི་ཤུ་དགའི་ནས་ལྷུང་ན་
 འོངས་སྐུའི་ཆ་ལྷགས་སྤྱོད་དབང་ས་མི་ཟད་པ་སྤྲོག་པའི་རྒྱལ་པོ་མངོན་སུམ་དུ་བྱོན།
 སྤྱོད་མདོག་དག་པོ་ཞལ་གཅིག་བྱག་གཉིས་པ་བྱོན་ནས་ཁྱེད་ཀྱིས་སྤོས་ ལུལ་……
 གསུངས་ནས་བདག་གིས་སྤོས་ལུལ། སྤོ་རངས་ཀྱི་དུས་སུ་སྤྱོད་རས་གཞིགས་
 དབང་ཞལ་བཅུ་གཅིག་པས་བྱིན་སྐབས་མཛོད་པའི་སྤང་བ་ལྷུང་། སྤོས་ལུལ་
 གསུངས་པས་བདག་གིས་ལུལ། མིན་དྲུག་གི་སྐར་པའི་ཡར་ཆོས་དྲུག་གི་ཉིན་སྐར་སྤྱོད་
 ཆོགས་བསྐྱེགས། བདག་ཀྱང་ན་ཡོད་པས་ལྷ་ཁང་གི་ནང་ན་རྩམ་རྒྱལ་མཆོད་པ་

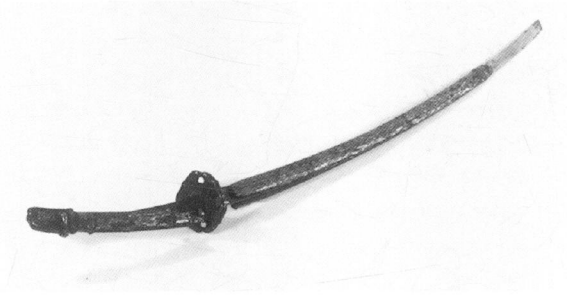
O imperador Shizu da dinastia Yuan (Kublai Khan) teve uma audiência com Phagpa, líder da seita Sakya do budismo tibetano, no monte Liupan (na atual Região Autônoma da Nacionalidade Hui de Ningxia) em 1251. Ele concedeu a Phagpa o título de “Tutor do Estado” em 1260 e colocou-o sob o comando de Zong Zhi Yuan,

consequentemente, tornou-o um dos mais altos oficiais do governo central.

A figura mostra um mural no Mosteiro de Tashilhunpo em Shigatse retratando Phagpa encontrando Kublai Khan.

Machada de jade presentada por Kublai Khan a Phagpa.

Sabre presenteado por Kublai Khan a Chakna Dorje.